

پزشک قرآنی

نویسندگان:

مریم عسکری

(دانشجوی دانشگاه فرهنگیان کازرون)

صدیقه نبوی زاده

(استاد دانشگاه فرهنگیان، آزاد و سما کازرون)

علی عسکری

(کارشناس ارشد فیزیک و حفاظت از خاک)

سرشناسه: عسکری، مریم، ۱۳۷۴ -

عنوان و نام پدیدآور: پزشک قرآنی / نویسندگان مریم عسکری، صدیقه نبوی زاده، علی عسکری.

مشخصات نشر: تهران - فرهوش - ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۱۰۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۹۲-۱۰-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: پزشکی در قرآن

شناسه افزوده: نبوی زاده، صدیقه، ۱۳۳۴ -

شناسه افزوده: عسکری، علی، ۱۳۷۶ -

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ پ. ۶/۵/۳۵ BP۱۰

رده بندی دیویی: ۵۸ ۲۹۷/

شماره کتابشناسی ملی: ۶۷۱ ۶۵۸

پزشک قرآنی

مریم عسکری - صدیقه نبوی زاده - مهندس علی عسکری

ناظر فنی: صدیقه طلایی

صفحه آرا: معین دلاوری

طراح جلد: علی عشقی

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۵

قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - میدان انقلاب اسلامی - خیابان کارگر شمالی بالاتر از نصرت - پلاک ۱۱۴۶

تلفن: ۶۶۵۶۹۸۹۱ و ۶۶۹۳۱۶۶۹ دوزنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸

وب سایت: www.hamyari.in

فهرست مطالب

۱۲	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	بخش اول
۱۵	جایگاه طب در اسلام
۱۶	مقدمه بخش
۱۷	فصل اول:
۱۷	معنای و مفاهیم قرآن
۱۷	مقدمه فصل
۱۸	قرآن
۱۹	قرآن در کلام پیشوایان
۲۰	زبان قرآن واسطه وحی آن
۲۰	فضل قرآن
۲۲	نقش قرآن در پیشرفت عمل انسان
۲۲	تاریخچه آموزش قرآن
۲۳	وظیفه ما در قبال قرآن
۲۳	نتیجه فصل
۲۵	فصل دوم:
۲۵	دانش پزشکی در آیات و روایات
۲۵	مقدمه فصل
۲۵	مبدا علم طب
۲۷	طب الرضا
۲۷	جایگاه طب پیشگیری در اسلام
۲۸	طبیات کار خداوند
۲۹	جایگاه طب در قوانین اسلام
۲۹	اهمیت بهداشت در اسلام

۳۰	تاریخچه پزشکی
۳۰	اولین پزشک
۳۱	دین و حرفه پزشکی
۳۱	آگاهی پیامبران و امامان از دانش پزشکی
۳۳	علم طب از دیدگاه روایات
۳۳	اقسام احادیث طبی
۳۵	نتیجه فصل
۳۵	نتیجه بخش
۳۶	بخش دوم
۳۶	حلیت و حرمت غذاها در قرآن کریم
۳۷	مقدمه بخش
۳۷	تغذیه در قرآن
۳۹	غذای حلال
۴۰	میانہ روی در تغذیه
۴۱	خوردن و آشامیدن اما اسراف نه
۴۲	نتیجه بخش
۴۳	بخش سوم
۴۳	عناصر غذایی پاکیزه و خواص درمانی آن در قرآن کریم
۴۴	مقدمه بخش
۴۵	فصل اول:
۴۵	نوشیدنی‌های گوارا و مفید در قرآن کریم
۴۵	مقدمه فصل
۴۶	جایگاه طبی و تغذیه‌ای آب
۴۹	خواص درمانی و اعمال آب در بدن
۵۰	الهام به زنبور عسل
۵۱	ماهیت عسل
۵۲	نشانه‌های عسل مرغوب

۵۳	خواص درمانی عسل
۵۳	درمان برخی از بیماری‌ها با عسل
۵۴	شیر
۵۵	مواد غذایی مهم شیر
۵۶	فوائد شیر
۵۷	نتیجه فصل
۵۸	فصل دوم:
۵۸	خواص طبی و بهداشتی میوه‌جات در قرآن
۵۸	مقدمه فصل
۵۹	تقدم میوه برگ‌گشت
۵۹	انجیر
۶۰	خواص غذایی و درمانی انجیر
۶۱	زیتون
۶۲	خواص طبی و بهداشتی روغن زیتون
۶۴	خرما
۶۴	ارزش‌های غذایی خرما
۶۶	موز
۶۷	انگور
۶۷	درخت انگور
۶۸	برگ انگور
۶۸	خواص درمانی انگور
۶۹	انار
۷۰	خواص درمانی آب انار
۷۱	نتیجه فصل
۷۲	فصل سوم:
۷۲	ارزش غذایی گیاهان و سبزیجات در قرآن
۷۲	مقدمه فصل
۷۳	فرآورده‌های سیر، پیاز و تره

۷۳	..... پیاز
۷۴	..... سیر
۷۵	..... کدو
۷۵	..... خواص درمانی کدو
۷۷	..... عدس
۷۸	..... نتیجه فصل
۷۹	..... فصل چهارم:
۷۹	..... گوشت و پروتئین‌ها در قرآن
۷۹	..... مقدمه فصل
۸۰	..... بلدرچین
۸۰	..... مواد غذایی بلدرچین
۸۰	..... صید دریا
۸۱	..... گوشت چهارپایان
۸۲	..... نتیجه فصل
۸۳	..... نتیجه بخش
۸۴	..... بخش چهارم
۸۴	..... تحریم استفاده از بلیدی‌ها در قرآن
۸۵	..... مقدمه بخش
۸۶	..... فصل اول:
۸۶	..... تحریم استفاده از مُردار، خون و گوشت خوک
۸۶	..... مقدمه فصل
۸۷	..... غذاهای حرام
۸۸	..... ممنوعیت گوشت مردار
۸۹	..... حکمت ذبح شرعی
۸۹	..... فاسد شدن گوشت مردار
۹۰	..... حکمت تحریم خون (Blood)
۹۱	..... تحریم گوشت خوک

۹۱	..... ممنوعیت خوردن گوشت خوک
۹۲	..... بیماری‌ها و ضررهای بهداشتی مصرف گوشت خوک
۹۳	..... نتیجه فصل
۹۴	..... فصل دوم:
۹۴	..... تحریم نوشیدن مشروبات الکلی در قرآن کریم
۹۴	..... مقدمه فصل
۹۴	..... تاریخچه شراب خواری
۹۵	..... تولید الکلی...
۹۶	..... تحریم حکم نوشیدن شراب در قرآن
۹۶	..... خمر چیست؟
۹۷	..... آثار شراب خواری
۱۰۰	..... نتیجه فصل
۱۰۱	..... نتیجه بخش
۱۰۲	..... کلام آخر
۱۰۲	..... نتیجه
۱۰۴	..... منابع و مآخذ

پیشگفتار

طب به معنای درمان جسم و جان و علم به شی و مهارت در آن است. تغذیه مناسب و کامل از مهمترین ارکان سلامت جسمی و روحی است. بر همین اساس قرآن کریم، اشارت زیادی به تغذیه دارد که همراه با بلاغت و ایجاز، انسان را به سوی پایه‌های اصلی و لازم برای تغذیه صحیح و دستیابی به عناصر غذائی مورد نیاز هدایت می‌کند.

خدای متعال آن حکیم مطلق که اسمش دوا و ذکرش شفا می‌باشد، حیات و ممات به دست اوست و هم اوست که برای هر مرضی که هست دوا و داروهای طبیعی الهی را قرار داده، تا انسان با کار برد و با هدایت الهی انسان توانسته است داروهای طبیعی از منشأ گیاهی، حیوانی و معدنی را بدو آفرینش تاکنون برای معالجه امراض مختلف کشف نماید و از این داروهای طبیعی شفا یابد.

یکی از موضوعات بسیار مهم در عصر حاضر موضوع طب به خصوص طب اسلامی و قرآنی است که دانشمندان علم طب با تکیه بر مآل ناپاک با معارف اسلامی باید به تحقیق این مهم همت گمارده، در توسعه و ترویج آن بکوشند. مدت‌ها مدیدی است که خواص گیاهان دارویی شناخته شده است و در دهه‌های اخیر با توجه به بروز عارض داروهای شیمیائی، انسان دوباره کم کم به طرف گیاهان دارویی رفته و از آنها استفاده نمود به طوری که قرن ۲۱ بازگشت به طبیعت نامگذاری شده و تلاش‌های گسترده‌ای برای استتصال بهر برداری از گیاهان دارویی صورت گرفت.

برخی از میوه‌ها، نوشیدنی‌ها و پروتئین‌هایی که در قرآن ذکر شده است، باعث درمان یا پیشگیری از بسیاری از امراض می‌شوند و نقش مهمتری را در سلامت افراد ایفا می‌کنند که بایستی از آنها بهره نمود. برخی از داروها جامع می‌باشند مانند عسل که تاثیر شفابخشی از انواع گلها و گیاهان می‌باشد و در قرآن مجید هم به عنوان شفای امراض معرفی شده است. در اینجا لازم می‌دانم از همه کسانی که در نگارش این کتاب ما را یاری داده‌اند به ویژه آقای دکتر شفیع و آقای جلالی سپاسگذاری نمایم.

مقدمه

تأمین و حفظ بهداشت و سلامت جسم و جان انسان در راستای دو عامل تکوینی و تشریعی که از موهبت‌های خداوند متعال است صورت می‌گیرد. همانگونه که در زمینه هدایت تکوینی فرموده: «الذی خلق فسوی و الذی قدر فهدی»^۱ و یا آیات بسیار دیگر. و در خصوص هدایت تشریعی با ارسال رسل و رهنمودهای آنان و نزول قرآن به عنوان آخرین کتاب منزل با دو نوع هدایت، یکی هدایت عام «هدی للناس»^۲ و دیگری هدایت خاص «هدی للمتقین»^۳ و ده‌ها آیه هم آفریده است و این بر عهده انسان است که با تعقل و جستجو و تجربه دیگر این مطلب را مکرر یاد آرد و رشد است.

اما چون مقصد مسدود می‌شود هر آئین توحیدی تربیت و تعالی انسان و دگرگونی بینش و نگرش‌های فکری اوست که در مسیر باورها و عملکردهای درست و حق جویانه صورت می‌گیرد تا ره یافتگان خود را هر چه بیشتر از حجاب ابتدائی و پست مادی که در قرآن با تعبیر «الحياء الدنيا» از آن یاد شده است، دور سازد و آنان را به راه‌های روشن تر معرفت خالق و مواهب و نعم او نزدیک کند تا با شناخت هر چه بیشتر باری تعالی او را خالصانه بندگی کرده و در مسیر «ارجعی الی ربک راضیه و مرضیه»^۴ قرار گیرد.

بدون شک بر اثر فاصله گرفتن از قرآن و فرورفتن در زندگی ماشینی امراض مختلف در بین ما پیدا شده و آرامش گم گشته و خستگی و کسالت و بی‌خوابی و بی‌ملکی جای شادی و طراوت را گرفته است.

از این رو در اسلام به رعایت اصول حفظ صحت و سلامتی و عوامل پیشگیری و درمان، اهمیت بسیاری داده شده است و دلایلی که بیانگر حرمت ضرر رسانی به بدن است، جایی است

۱ اعلیٰ / ۲-۳

۲ بقره / ۱۸۵

۳ بقره / ۲۱

۴ فجر / ۲۸

که باید دفع ضرر (پیشگیری) و درمان بیماری‌ها که برای بدن زیان بخش هستند، اقدام جدی کرد و هرگز آن را نادیده نگرفت.

آیات مربوط به تغذیه آیاتی است که در آنها خداوند مواهب رنگارنگ غذایی را برای بشر یادآوری کرده و او را به شناخت نعمت و شکر منعم فراخوانده است و حدود حلیّت و حرمت غذاها را هم به وی نمایانده و احکام مربوط به کم و کیف اکل و شرب و چگونگی روا یا ناروا را نیز برای مردم تعیین و تبیین می‌کند. قرآن اهمیت تغذیه را به ما گوشزد می‌کند و می‌فرماید: «انظر الی طعامک».

پزشکان و پژوهشگران در حوزه‌های طب اسلامی باید یک الگوی صحیح غذایی ارائه دهند و تغذیه صحیح را معرفی نمایند. چرا که پیشگیری، بهداشت و درمان بیماری‌های جسمی و روح و روان میسر خواهد شد تا زمانی که تغذیه و خوردن و آشامیدن آنان کامل و صحیح باشد.

مریاد علی‌ری

دانشجوی دانشگاه فرهنگیان

پاییز ۱۳۹۵